

Nedostavivším se svědkům uložil soud první stolice, který byl dožádán o provedení svědeckých výslechů ve sporném řízení, jednak pořádkový trest po 50 Kč podle § 333, odst. 1, § 220 c. ř. s., jednak podle § 333, odst. 1 c. ř. s. náhradu útrat způsobených stranám za zmařený rok. K stížnosti potrestaných svědků soud první stolice prominul jim nejen pořádkový trest, ale i náhradu útrat. Proti tomuto usnesení podaný rekurs žalovaného rekursní soud odmítl jako nepřipustný a odůvodnil to tím, že šlo o soudcovské právo vyplývající z § 180 c. ř. s., tedy o právo vztahující se k řízení sporu, že strany nemají nárok na podobný zákrok proti svědkovi a proto ani opravného prostředku proti nepoužití takového práva soudcova nebo proti prominutí podle § 522 c. ř. s.

Nejvyšší soud rekurs žalovaného odmítl v otázce útrat, jinak mu nevyhověl.

Důvody:

Rekurs žalovaného do odmítnutí stížnosti jest rozdělití ve dvě, a to pokud směřuje proti prominutí náhrady útrat zmařeného roku a proti prominutí pořádkového trestu.

Rekurs do výroku soudu druhé stolice o prominutí náhrady útrat zmařeného roku není podle § 528, odst. 1, c. ř. s. ve znění zákona z 11. prosince 1934, č. 251 Sb. z. a n. dovolen. Podle dotčeného zákonného ustanovení se nedopouští rekurs v otázce útrat proti rozhodnutí soudu druhé stolice, a nerozlišuje se, zda jde o rozhodnutí věcné či jen formální. Odmítl-li soud druhé stolice tento rekurs žalovaného, rozhodl tím i v otázce útrat, třeba jen formálně, a musil býti proto rekurs žalovaného do odmítajícího usnesení soudu druhé stolice odmítnut jako nedovolený (§ 514, odst. 1, § 526, odst. 2, c. ř. s. a rozh. č. 10457 Sb. n. s.).

Pokud rekurs směřuje i proti odmítajícímu výroku soudu druhé stolice v otázce pořádkové pokuty svědkům uložené, schvaluje nejvyšší soud právní názor rekursního soudu, že uložení pořádkové pokuty svědkům vyplývá z práva soudcova k řízení sporu, že opatřením soudcovým v té příčině nevzniklo stranám rozepře žádné právo a nemohly proto býti poškozeny ani dotčeny ve svých právech, jestliže soudce podle § 522, odst. 1, c. ř. s. svědkům uloženou pořádkovou pokutu prominul.

Není tudíž rekurs v této části odůvodněn.

Čís. 16796.

Železniční zaměstnanci.

Nepodal-li železniční zaměstnanec opravný prostředek proti výměru ředitelství čs. státních drah o odpočivných požitcích, do nichž mu nebyla započtena válečná pololetí, nemůže se pořadem práva domáhati započtení válečných pololetí podle zákona č. 457/1919 Sb. z. a n. a zvýšení jemu vyměřeného odpočivného.

(Rozh. ze dne 11. března 1938, R II 618/37.)

Srov. rozh. č. 9875, 11897, 12225, 12633, 13831, 14674.

Žalobce sloužil u košicko-bohumínské dráhy od roku 1902, přihlásil se k unifikaci a byl unifikován. Potom sloužil u čs. státních drah až do 1. října 1931, kdy byl výměrem ředitelství státních drah v O. ze dne 15. července 1931, č. 1231/492, přeložen na trvalý odpočinek. Mimo to byl žalobce od 1. listopadu 1905 členem pensijního fondu. Uvedený pensijní výměr byl žalobci doručen dne 16. října 1931 a žalobce se neodvolal do 15 dnů k ministerstvu železnic, nýbrž se teprve podáním ze dne 2. února 1932 domáhal toho, aby mu bylo započteno 5 válečných pololetí do doby, jež je rozhodující pro výměru pense. Ředitelství státních drah v O. však zamítlo jeho žádost a též ministerstvo železnic zamítlo jeho odvolání. V žalobě podané u soudu dne 4. ledna 1935 se žalobce na žalovaném státu domáhá jednak zjištění, že mu byla nesprávně vyměřena pense nepřipočtením válečných let resp. pololetí, jednak vyplacení částky 5.220 Kč, o kterou prý byl až do 1. ledna 1935 zkrácen na svých pensijních požitcích pro nesprávnou výměru a výplatu jeho pense. Soud první instance uznal podle žaloby. Odvolací soud odmítl žalobu.

Nejvyšší soud nevyhověl žalobcovu rekursu.

Důvody:

Nejvyšší soud odůvodnil již v četných rozhodnutích, k nimž se odkazuje (č. 9875, 11897, 12225, 12633, 13831, 14674 Sb. n. s. a v neuvěřitelných R I 1123/23, Rv II 48/36) zásadu, že rozhodování (judikování) o nárocích, jež se týkají nesprávné výměry nebo výplaty služebních příjmů upravených podle vlád. nař. ze dne 5. března 1927, č. 15 Sb. z. a n., bylo stejně jako u státních zaměstnanců příkazáno úřadům v něm jmenovaným jako úřadům správním. Nápravy proti jejich rozhodnutí lze se domáhati pořadem práva jen za podmínek zákona č. 217/1925 Sb. z. a n. Nevymohl-li si zaměstnanec rozhodnutí ministerstva železnic jako správního úřadu, s konečnou platností o věci rozhodujícího, nepodav včas odvolání z výměru nižšího správního úřadu, není pořad práva přípustný a jest celé řízení o zaměstnancově žalobě pro zmatečnost z úřadu zrušiti a žalobu odmítnouti.

Že postupem předepsaným v § 70 vlád. nař. č. 15/1927 Sb. z. a n. v souvislosti s § 47, odst. 2, vlád. nař. č. 96/1930 Sb. z. a n. jest se domáhati i opravy nesprávné výměry nebo výplaty odpočivných (zapatřovacích) požitků, odůvodnil nejvyšší soud v rozhodnutí Sb. n. s. č. 13831, k němuž se pro stručnost odkazuje.

Nejvyšší soud nemá důvodu, aby se v souzené věci odchýlil od svrchu uvedené ustálené praxe.

Žalobce se domáhá na žalovaném započítání válečných pololetí podle válečných pololetí podle zákona č. 457/1919 Sb. z. a n. a zvýšení odpočivného jemu vyměřeného. Není tudíž pochybnosti, že i v souzeném sporu jde o přezkoumání výměry žalobcova odpočivného a že má býti přezkoumána jeho právní základna. To nutno učiniti podle předpisů

platných v době, kdy byl žalobce dán na odpočinek a kdy mu byla pense vyměřena. Jak bylo v souzené věci nesporno, byla pense žalobci vyměřena výměrem ředitelství čs. státních drah v O. ze dne 15. července 1931 a tento výměr byl mu doručen dne 16. října 1931. Hledíc k uvedenému zjištění je pro přezkoumání výměry žalobcovy pense jak po stránce výměry číselné, tak i co do její právní základny užití ustanovení § 47 vlád. nař. č. 96/1930 Sb. z. a n. a § 70 vlád. nař. č. 15/1927 Sb. z. a n. a bylo věcí žalobce, aby včas, t. j. ve lhůtě v § 70 vlád. nař. č. 15/1927 Sb. z. a n. podal opravné prostředky. Žalobce nepoužil proti výměru ředitelství čs. státních drah v O. ze dne 15. července 1931 vůbec opravných prostředků, způsobil sám, že řečený výměr nebyl ve správním řízení pořadím správních stolic přezkoumán a nabyt právní moci. Svě opominutí nemohl již napravit dodatečnou žádostí, podanou teprve dne 2. února 1932 o připočítání válečných pololetí do pensijní základy. Je-li tomu tak, není žaloba o zvýšení pense mu vyměřené přípustná, ježto podle § 1 zák. č. 217/1925 Sb. z. a n. lze se nápravy ve výroku správního úřadu o soukromoprávním nároku domáhati až po vyčerpání opravných prostředků v příslušném řízení správním (srov. č. 14674 Sb. n. s.).

Byl proto napadeným usnesením právem zrušen napadený rozsudek prvního soudu a řízení jemu předcházející pro zmatečnost a žaloba odmítnuta pro nepřípustnost pořadu práva.

Čís. 16797.

Na užitek přídělových nemovitostí, pokud jsou přidělci již knihovně připsány, nelze v právní oblasti Slovenska a Podkarpatské Rusi vésti exekuci podle § 211 ex. zák. (vnucenou správou) bez svolení státního pozemkového úřadu (ministerstva zemědělství). Svolení takové se však nevyžaduje, vázne-li již vymáhaná pohledávka na přídělové nemovitosti ať dobrovolným, ať exekučním právem zástavním, předpokládajíc, že se zavazení to stalo se svolením státního pozemkového úřadu (ministerstva zemědělství).

(Rozhodnutí plenárního senátu ze dne 14. března 1938, Přes 1344/37.)

D ů v o d y:

U nejvyššího soudu podle toho, zda jde o věc z právní oblasti historických zemí či o věc oblasti Slovenska a Podkarpatské Rusi, řeší se dvojím způsobem otázka, zda je možno vésti na užívání přídělových nemovitostí, přidělci již knihovně připsaných, exekuci vnucenou správou těchto nemovitostí i bez svolení státního pozemkového úřadu, nyní ministerstva zemědělství, či zda je třeba i k vedení tohoto druhu exekuce takového svolení.

Senáty pro právní oblast historických zemí v rozhodnutích č. 9883 a 10096 Sb. n. s. zastávají stanovisko, že uvalení vnucené správy na